

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

5TE ÅRG.

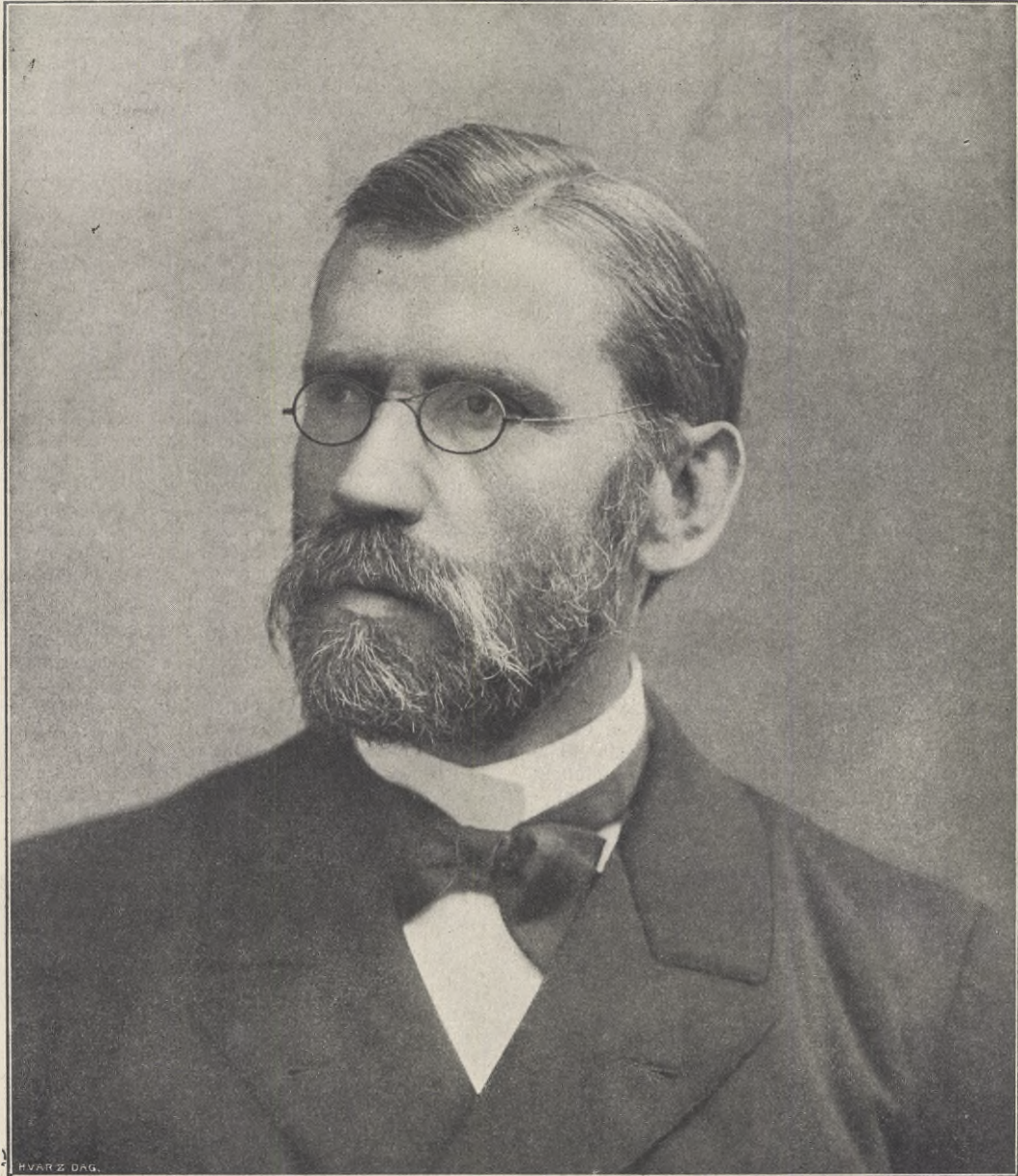
DEN 10 JULI 1904.

N^O 41

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: Gustaf Cederschiöld. — "Betänken eder!" — Vårt högre armébefäl. — A. V. Edelsvärd. — Kooperativa kongressen i Stockholm. — Jägarkongress i Kristiania. — Vanderbildts lustjakt "Warrior". — Ungdomsmötena i Leksand och Filipstad. — Verklighetsbilder från striden vid Jalufloeden. — Brokigt utomlandsnytt. Veckans porträttgalleri. — Gossar blå under Dannebrogen. III.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1904.

HVAR 8 DAG.

Foto. Jonason. Gbg.

GUSTAF CEDERSCHIÖLD.
PROFESSOR VID GÖTEBORGS HÖGSKOLA.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sklm—Gbg.

I språkets örtagård finnas många trädgårdsmästare. Strängt taget fuska vi alla i yrket. Världkar, tusenskönor och förgät-mig-er äro vi alla behjälpliga att draga upp på rabatterna. Men själva ordnandet af rabatterna, skötseln af språkets rosenbuskar, ympningar och korsningsförsök mellan olika arter anförtro vi åt särskilda mestare.

Dessa mestare bry sig sällan om att tala med oss om sitt arbete. De arbeta med biets intuition och hafva ett förunderligt väderkorn för hvar honungen finnes. Resultatet af deras arbete, trädgårdens prakt och ans är allas gemensamma glädjeämne. Och de flesta nöja sig med den välbehagliga känslan af att allt är ganska godt.

Men andra finnas, som utan att vara födda till språkmästare, icke nöja sig med att tanklöst bryta sina tusenskönor och lättjefullt insupa doften af rosor, som andra odla. Deras tålmodiga öga gör de skönaste eller underbaraste fynd i hvardagsblommornas krets, och eftertanken ledes in på frågan om sammanhanget mellan de stolta och de anspråkslösa i örtagården.

Med andra ord: språknillena, de stora författarna, äro de som samla skatterna åt oss; språkforskarna, ofta äfven de snillrika i sin vidsynhet och beundransvärda i sin flit, föra våra räkenskaper. I vår tacksamhet mot de förra få vi icke glömma hvad vi äro skyldiga de senare.

I sin uppsats om "Döda ord" berättar professor Cederschiöld anekdoten om läraren, som komparerade adjektivet död. Han hade frågat i klassen, under hvilken svensk konungs regeringstid en viss händelse inträffade, och fått svaret "Gustaf Adolf". Men han var ju redan död! Och när då lärjungen gissade på Gustaf Vasa, ropade läraren i hastigheten "Han var ju ändå dödare!"

"Många", skrifver professor Cederschiöld, "hafva hjärtligt skratat åt den förkastade komparativen och funnit den alldeles orimlig. Färra äro väl de, hvilka i detta uttryck funnit något som framkallar ett allvarigare begrundande".

Så är det. Och dock lönar det sig att sätta förstoringsglaset till. Denna lilla ovanliga form af ett vanligt ord kan gifva icke endast språkfilosofen utan äfven tänkaren på lif och död att fundera på.

Ibland betraktas språkmännen som en sorts kommission med själftagen myndighet för upprättandet af mer eller mindre tryckande lagar för språket. Fast nog hafva språkmännen mest själfva fått erfara, att de icke äro laggifvare utan laglydare. Deras uppgift är att söka tolka den dunklaste af Codexar, icke att stifta någon ny. Ett sådant arbete som professor Cederschiölds "Om svenskan som skriftspråk" är det klaraste vittnesbörd om "then högh-tyrdelige matronas" — för att begagna Stiernhielms uttryck om svenskan — urgamla rätt att gifva sig själf lagar.

Utän historiska språkkunskaper ingen språkfilosofi. Därför rotar vetenskapsmannen i luntorna — de dödas afskräckande sarkofager enligt den populära uppfattningen. Men, säger vetenskapsmannen, den I trodden död, lever. Det är icke förfädernas andar, som vi dyrka, inga tomma spöken. Språket, allas vår store vän, är födt af okända föräldrar. Men dess ungdom är icke okänd, och ser jag noga till, kan jag få reda på icke så få belysande drag från dess förgåtne barn-domstid. Vill jag förstå det, måste jag känna något om dess utveckling. — Och gifva vi oss tid att lyssna, kunna vi få höra mycket nöjsamt och intressant — af en god berättare.

Prof. Cederschiöld är just en sådan god berättare. Han kan ge oss boksluten utan att trötta oss med beskrifning på räkenskapsföringens mödor, han kan samla brottstyckena ock sätta ihop dem till de lusti-

gaste figurer. Det säger sig själf att sådant förut-sätter en aldeles särskild begåfning utom den öfriga. Förmågan att finna är icke förmågan att gifva, och det vill särskild konst till att vara gifvare på ett behagligt sätt.

I detta sammanhang böra tvänne arbeten af prof. Cederschiöld framhållas. Det ena är det redan nämnda "Om svenskan som skriftspråk", den andra "Om kvinnospråk och andra ämnen". Båda syssla med i hög grad intressanta ämnen och utmärkas af en lugnt flytande, ofta godmodigt humoristisk stil.

I en uppsats "Framsteg i språket" i det sist-nämnda arbetet aflägger prof. Cederschiöld på sätt och vis en trosbekännelse, som visar, att han tillhör de unga språkmännen, som i motsats till de gamla icke vilja kuiva en naturlag, utan nöja sig med att utreda alla *hvarför?* de kunna:

"Det är icke ovanligt, att den naturliga, sunda instinkten finner det rätta långt förr, än vetenskapen med sin långsamma, försiktiga — men därför också i längden säkra — metod kan göra det. Ganska många af de resultat, som vår tids vetenskap vunnit, gifva den gamla folkliga meningen rätt och den äldre vetenskapen orätt... Den nyaste vetenskapsens resultat går i samma riktning, som alltid förefallit mina läsare själfva naturligtast och rättast, ehuru det stått annorlunda i deras gammatika."

Arbeten af mer eller mindre exklusivt vetenskaplig art hafva vi af prof. Cederschiölds hand äfven många. Så t. ex. "Fornsögur sudrlanda", kanske hans värdefullaste arbete, och "Medeltidsberättelser", "De gamle isländske skindböger", "Om grundtalens lexikaliska behandling" och "Studier öfver isländska kyrkomåldagar på Fristatstiden". Tills. med Gering och Mogk har han 1891 ff. utgifvit "Altnordische Sagabibliothek".

I vårt svenska orboksbete har prof. Cederschiöld tagit verksam del. För att försvara och förklara hvad som på detta betydelsefulla område presteras är det han skrifvit sina båda uppsatser "Om de senast framställda fordringarna på en historisk ordbok" och "Några meddelanden om Svenska akademimens ordbok". Och prof. C. är sedan 1889 medarbetare i den stora ordboken öfver svenska språket, för hvars värdiga framträdande han med sin samvetsgranna forskning och grundliga ämneskännedom varit af stor betydelse.

Men en högskoleprofessor får icke endast vara en reproducerande och producerande vetenskapsman. Han måste äfven vara lärare.

När studenten kommer till universitetet för att studera nordiska språk möter honom först det alldeles nya arbetet med fornsvenska och fornisländska språken. Det borde vara själfklart, att den undervisning, som först meddelades honom, vore direkt handledande med oupphörliga praktiska tillämpningar af inhämtade regler och ideligt kontrollerande af att nödiga grundkunskaper verkligen inhämtats och riktigt uppfattas. Men detta strider ju mot det "fria" studiet? Studenterna skola väl icke underkastas läxförhör som skolpojkar? Också nöjer man sig med — ibland — att föreläsa, d. v. s. diktera hvad som redan i de flesta fall finns i tryck tillgängligt i ett ämnes abc, till stor fördel för den akademiska friheten, men med åstadkommande af tidspillan och planlöshet i studiet. Prof. C. är dock för mycket pedagog för att icke praktiskt hjälpa sina lärjungar i och fordra af dem konsten att gå, innan han uppmanar dem att springa. Härmed bidrager han till att hos iakttagaren af Göteborgs högskola förstärka det intrycket, att högskolan har en afgjord tendens till större ändamålsenlighet för nykomlingens studier än de gamla universiteten med sitt stora lärjungeantal och sina — ärevärdiga traditioner.

Sin pedagogiska skicklighet har prof. C. på mångfaldigt sätt ådagalagt. Redan betraktandet af hans yttre lefnadsbana visar oförtydligt, att hans intresse för kunskapens spridande gått hand i hand med hans självstudier.

Född i Stockholm den 25 juni 1849 — alltså i dagarna 55 år — blef han 1868 student i Lund. Efter 5 års studier promoverades han till fil. d:r och från 75 till 82 finna vi honom som docent i nordiska språk i Lund. Sistnämnda år kallades han till föreståndare för Göteborgs Nya Elementarläroverk för flickor och kvarstod på denna post till 89. År 84—86 var han dessutom lärare vid Kjellbergsska skolans seminarieafdelning. 89 återvände han till sin gamla docentur i Lund och nåddes där af utnämningen till professor vid Göteborgs Högskola 93. Sin befattning där tillträdde han 94. Som utföware af densamma har han vunnit sina lärjungars odelade tillgifvenhet, ty de finna snart, att bakom det sträfva helskägget döljer sig en hjärtegodt leende mun.

För höjande af undervisningen har prof. C. mycket ifrat. *"Hur lägges grunden?"* har han i en skarp kritik frågat. Tillsammans med *Olander* har han meddelat *"Vinkar och råd om undervisning i modersmålet med hufvudsakligt afseende å folkskolan"* samt utgifvit en värdefull, delvis banbrytande handbok i *"Svensk uppsatsskrifning på skolans lägre och mellanstadier"*. Han har utgifvit en *"Svensk läsebok"* och gjort en *"Öfversikt af allmänbildande föredrag hållna vid Göteborgs Högskola"*.

Märkligt är hans redan 1885 vid Nya Elementarläroverket för flickor gjorda uttalanden *"Om ferieläsning"*. Hans synpunkter för ferieläsningen återfinnas tyvärr endast till en mycket ringa grad i den ferieläsningsplan, som åtskilliga år senare började tillämpas vid våra läroverk. Visserligen är det främst flickans ferieläsning, som afses i framställningen, men de uttalade principerna kunna i allmänhet äfven sägas gälla för gossens vidkommande. "Låt oss", säger förf. "betrakta sommarferien som en förebild och beredelse till den tid, som väntar den unga flickan vid skolgångens slut!" Feriearbetet skall vara en öfning i *själfständigt* arbete. Med ett rättmätigt bortvisande af jämnstrukenhetsidealet yrkar prof. C., att flickan (och gossen) bör pröfva sig själf och sina anlag och icke döda sitt intresse mot svårigheterna i de ämnen, där hon vet sig vara svagast i skolan. Det är den sanna optimismen, tron på värdet af från början tillvaratagna *förutsättningar*, som tar sig uttryck. Det dröjer nog länge innan prof. C. får se sina idéer förverkligade. Men vi önska att han måtte få upplefva det.

Prof. Cederschiöld är riddare af Nordstjärneorden, medlem af Vitterhetssamhället i Göteborg samt utländsk medlem af Videnskabselskabet i Kristiania.

»BETÄNKEN EDER!»

TILL LEO TOLSTOIS PORTRÄT.

Med den dubbla auktoriteten af sitt berömda namn och en af världens förnämsta tidningar, har den gamle på Jasnaja Poljana ropat ut en protest mot kriget, det "dumma och grymma", en protest, hvars straffande och profetiska tonfall redan nått de flestas öron. Det är icke möjligt att vara döf för denna röst, att förbli opåverkad af denna brinnande tro på det godas makt. Men *är* lifvet sådant? Är icke den gamles öga förblindadt mot det yttre för de inre syner han frambesvärjer?

"Betänken Eder!" Ijuder det. Och vi hejda oss. Är det vi som äro blinda? Är det han som är den seende?

Kraftigast skallar ekot i siarens eget olyckliga fädernesland. Det är mycket af stridens hot i detta fridens evangelium och, hvem vet, kanske kommer den hand, som vill bryta sönder alla krigets vapen, i stället att sätta bälgen i gång, när de yxor, med hvilka förtryckarne skola fördrivas, blifva hamrade och smidda.

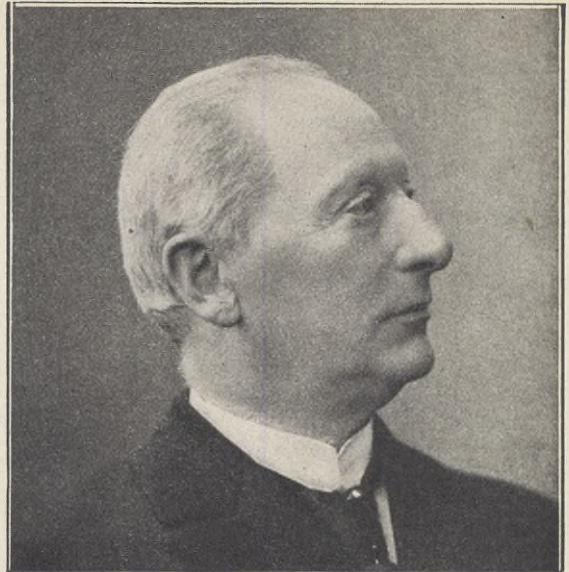
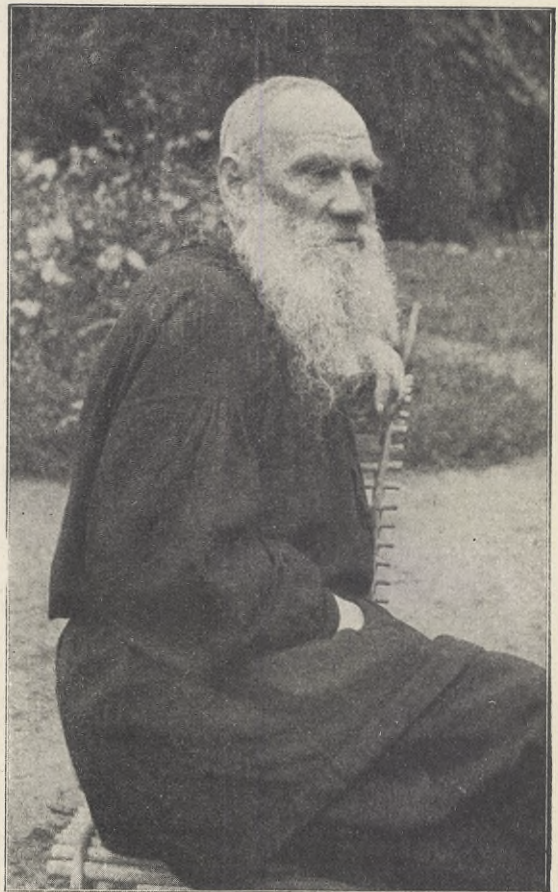

Foto. Szacinski, Christiania.

Kliché: Bengt Sjöbergare.

T. C. B. FRÖLICH. †

Chefen för konungens norska hof, Theodor Christian Brun Frölich, afled plötsligt den 21 juni i en ålder af 70 år. Officer i artilleribrigaden 1852, adjutant hos Carl XV och Oscar II. Den högt betrodde mannen blef förste hofmarskalk 87 och hofchef 99.

Efter fotografi.

Kliché: Bengt Sjöbergare.

LEO TOLSTOJ.

VÅRT HÖGRE ARMÉBEFÄL.

Den sedan en tid tillbaka väntade underrättelsen om förändringar inom vårt högre armébefäl, har blifvit verklighet. Sålunda har afsked beviljats generallöjtnanten i armén, chefen för första arméfördelningen G. A. Bråkenhielm och till efterträdare som arméfördelningschef utnämnts öfversten och chefen för Vestgöta regemente A. F. von Matern, som samtidigt blifvit generalmajor i armén. Till öfverste och chef för Västgöta regemente är utnämnd öfverstelöjtnanten vid Kalmar regemente E. W. Bergström.

Till generalmajor i armén har likaledes utnämnts öfversten och chefen för Södra skånska infanteriregementet H. F. Gyllenram, hvilken samtidigt afsked beviljats. Till öfverste och chef för detta regemente har utnämnts öfverstelöjtnanten vid Första lifgrenadierregementet, greve S. O. C. E. Lewenhaupt.

Här nedan följa några data till våra porträtt.

Gustaf Anton Bråkenhielm är född den 7 juli 1837 på Lillö kungsgård vid Kristianstad. Han blef 1855 underlöjtnant vid Skånska dragonregementet samt genomgick 1861—62 ridskolan i Saumur i Frankrike. Sist nämnda år anställdes han i fransk tjänst vid Första afrikanska hästjägarerementet och medföljde samma regemente på expeditionen inåt Afrika under 1863. Han följde därpå 1864—65 nämnda regemente till Mexiko och

bevistade fälttåget därstädes. B. var med i icke mindre än sex träffningar, sårades vid Tepansta af en kula i vänstra axeln och af ett lansstygn i knäet samt nämndes vid Las Veranos och Tepansta å arméns dagorder för visad tapperhet, erhöill sedermera medaljen och blef riddare af hederslegionen. 1864 löjtn.

H. F. GYLLENRAM.

Utnämnd till generalmajor i armén. Afgått från chefskapet öfver S. skånska inf.-reg.

Foto. Dahlgren, Helsingborg.

G. A. BRÅKENHIELM.

Kliché: Bengt Sjöfversparre.

Generallöjtnant. Afgått från chefskapet öfver Första arméfördelningen.

armén. Kapten vid Svea lifgarde 1873, var G. 1881 82 i grekisk tjänst. 1884—89 var han öfverbefälhavare för Stockholms frivilliga skarpskyttekår, blef 1886 major vid Svea lifgarde, 1890 öfverstelöjtn. i armén och s. å. öfverstelöjtn. och chef för Jämtlands fältjägarrekår, 1894 öfverste och chef för Kalmar regemente och 95 för S. skånska infanteriregementet. Af yttre utmärkelser äger G. en stor mängd.

Greve **Sixten Oscar Cécile Charles Emile Lewenhaupt** är född 49 i Strassburg. Soldat vid 2:a franska gardes voltigeurreg. 70, korpr. s. å., serg. 71, deltog i fransktyska kriget 70 71, underl. v. Nerikes reg. (Lifreg. t. fot) 71, löjtn. 78, kap. 89, major vid Göta lifg. 97, öfverstel. v. Första lifgrenadierreg. 01.

S. O. C. E. LEWENHAUPT.

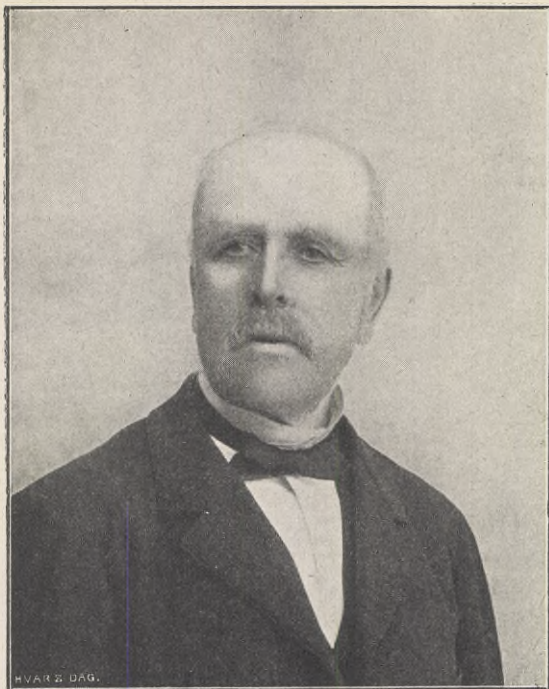
Utnämnd till öfverste och chef för S. skånska inf. reg.

vid Skånska dragonregementet, blef B. 1866 ordonansofficer hos Carl XV, 1867 stallmästare hos konungen och 1870 hofstallmästare, adjutant hos konungen och chef för hofstallet. Han utnämndes vidare 1872 till adjutant hos konung Oscar II, 1874 till ryttmästare vid regementet, 1875 till major och chef för Jämtlands hästjägarrekår och längre fram på året till öfverstelöjtnant, 1879 blef B. tjänstgörande kabinetskammarherre, 1880 öfverste och chef för Smålands husarregemente, 1891 generalmajor i armén, 1892 inspektör för kavalleriet och s. å. inspektör för trängen, från hvilken post han erhöill afsked 1896, då han utnämndes till chef för första arméfördelningen.

Henrik Fredrik Gyllenram är född den 24 april 1842 på Sturefors i Västs socken i Östergötlands län. Underlöjtn. vid Svea lifg. 1861, utnämndes han till löjtn. 1863 och ordonnansofficer hos Carl XV 1864. Han ingick 1866 i franska

A. V. EDELSVÄRD.

HVAR 2 DAG.

Efter porträtt.

Kitché: Benot Sjöfverparre

A. V. EDELSVÄRD.

En vacker hyllning ägnades förutvarande preses i Fria konsternas akademi i Stockholm majoren *Adolf Vilhelm Edelsvärd* på hans 80-årsdag den 28 juni. För föreningen för Stockholms fasta försvar, där major E. utvecklat ett intresserat arbete, uppvaktade öfverste

Stedt, som å fortifikationens officerares vägnar öfverlämnade en jättebukett. Adresser framburos å konstakademiens vägnar af dess v. preses prof. Clason och sekreteraren intendenten Looström samt från järnvägsstyrelsens arkitektkontor.

E. tillhör en ätt, som före adlandet hette Meinander och härstammar från Savolax i Finland. Landshöfdingen i Uleåborgs län Adolf M. adlades 1802 med namnet Edelsvärd. Dennes sonson, Adolf Vilhelm — fadern var militär, ingenjör och landbruksförfattare och flyttade på äldre dagar öfver till Finland och blef finsk undersåte — föddes i Östersund, blef 1844 underlöjtnant vid Dalregementet, men tog året därpå transport till Ingeniörkåren. Han tjänstgjorde sedan vid fästningsbyggnadsarbetena i Vaxholm, Stockholms skärgård och Karlstens fästning. 1850—51 var E. tjänstgörande fortifikationsbefälhavare i Göteborg och på Nya Elfsborg och undervisade äfven i matematik och teckning i flere skolor i Göteborg.

Efter att ha studerat civilarkitektur, särskildt järnvägsarkitektur, blef E., som 1854 utnämndes till löjtnant i armén, 1855 arkitekt vid Sveriges statsbanor, och han gaf som sådan ritningarna till bl. a. Göteborgs (1856), Uppsalas (1865) och Norrköpings stationsbyggnader (1865) samt Stockholms centralstation. Bland E:s många öfriga arbeten märkas: Hagakyrkan i Göteborg, Engelska kyrkan m. fl. byggnader i samma stad, prinsessan Eugénies landtgård, Fridhem på Gotland, byggnaden för den skandinaviska industriutställningen i Stockholm 1866, Ridarhusgårdens ombyggnad, 1871. För sina förtjänster om Ridarhusgårdens ordnande erhöll E. ridderskapets och adelns stora guldmedalj.

E. tog 1860 afsked från Ingeniörkåren med tillstånd att kvarstå i armén och blef s. å. kapten samt tog 1864 med majors rang afsked ur krigstjänsten. 1861 var han anställd som arbetschef vid Nationalmuseums byggnad. Sedan 1871 led. af Akademien för de fria konsterna, blef han 1898 akademiens v. preses och därpå dess preses. 1895 lämnade han arkitekttjänsten vid järnvägsstyrelsen. Han blef sedan 1867 led. och 1891 hedersled. af Landbruksstyrelsen. 1859—68 redigerade E. afdelningarna för arkitektur och konsthistoria i "Tidskrift för byggnadskonst och ingenjörsvetenskap" och utgaf 1869 "Landtbyggnadskonstens utveckling i Sverige under de senaste årtiondena".

Såsom af ofvanstående framgår, har E. på sin tid utöfvat en högst betydande verksamhet som arkitekt, och har han alltid varit högt skattad för sitt flärdfiria, redbara väsen.

KOOPERATIVA KONGRESSEN I STOCKHOLM.

HVAR 8 DAGS STOCKHOLMSFOTOGRAF.

GRUPPBILD FRÅN KOOPERATIVA KONGRESSEN I STOCKHOLM: Herr K. G. Rosling, ordf. (vid bysten); Red. A. v. Koch (X).

Kitché: Kem. A.-B. Benot Sjöfverparre Skilm.—Öbg.

Kooperativa förbundet i Sverige hade i slutet af förra och början af denna vecka en konferens i Stockholm, bevestigad af ett 40-tal ombud. Ordförande i förbundet är hr K. G. Rosling, Stockholm, som äfven valdes till kongressens ordf. Förbundet hade under det gångna året räknat 73 afdelningar, hvaraf 35 lämnat uppgift om sin verksamhet. Det framging häraf, att de vid 1903 års slut hade 8,939 medlemmar, ett andelskapital på 188,335 kr., en omsättning på 3,083,417 kr. och en nettovinst af 150,822 kr., allt vackra resultat. Efter att åtskilliga för förbundet viktiga angelägenheter behandlats, höll riksdagsmannen, borgmästaren Jakob Pettersson från Södertälje föredrag om "Konsumtionsföreningars rätt att handla med utomstående". På grund af den kooperativa rörelsens betydelse icke minst i ett land, där alla lifsförnödenheter äro så dyra som i Sverige, har H. 8 D. genom en gruppbild velat bevara minnet af denna kongress.

JÄGARKONGRESS I KRISTIANIA.

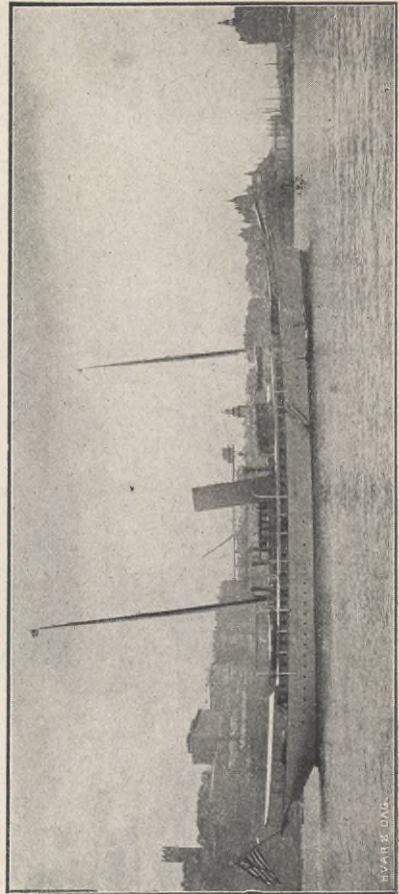
Efter pröfsätt.

Klubb: Km. A-B. Bengt Sjöbergare rum—099

Sista dagarna i juni hölls i Kristiania under presidium af advokat Nansen en stor nordisk jägarkongress. Af de 240 deltagarna voro ett 40-tal från Sverige. Åtskilliga intressanta föredrag höllos. Af öfverste Gregersen "Om jakten och samhället" med påpekande af en del önskemål, såsom upprättandet af fridlysta nationalparker och förenklade och effektivare straffbestämmelser för oloflig jakt. Skogdirektör Saxlund talade om älgen som skadedjur för ungskogen, och föreslog rent af dess utrotande, något hvarom mötet efter en liflig diskussion dock icke ville uttala sig. Däremot blef man enig med greve Lewenhaupt om gräflingens stora skadlighet för fågel och unghare. Mötet afslöts på tredje dagen med en diskussion om aklimatiseringsförsök af vildt från andra länder.

* * *

Lustjakten "Warrior", tillhörande mr F. W. Vanderbildt, af den bekanta amerikanska millionärsfamiljen, har i dagarna väckt ett visst uppsenande på Stockholms ström. Den ståtliga jakten mäter 396 registerton och har 45 mans besättning.

VANDERBILDTS LUSTJAKT »WARRIOR».

Klubb: Bengt Sjöbergare.

UNGDOMSMÖTENA I LEKSAND OCH FILIPSTAD.

UNGDOMSMÖTE I LEKSAND.

Klubb: Kem. A.-B. Bengt Sjöfversparre Stålm.—vög

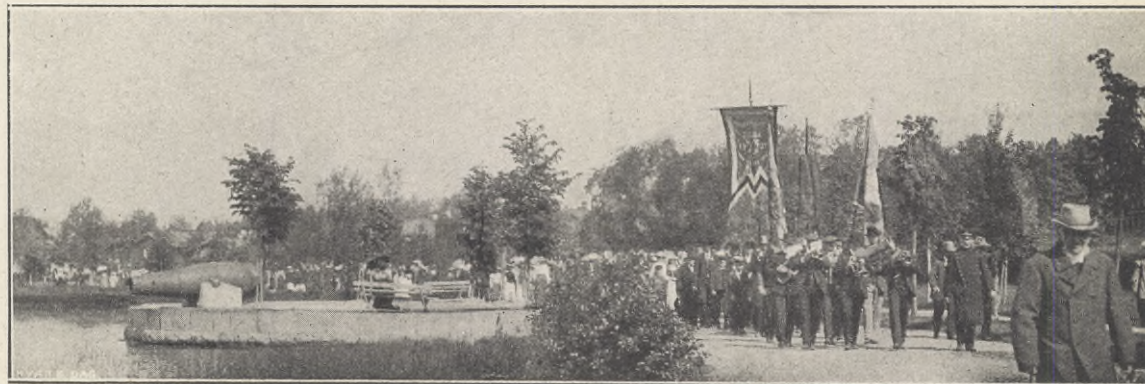
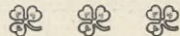
"En ofantligt tilltalande idé" skref Selma Lagerlöf om ungdomsmötet i Filipstad, vid hvilket hon själf skulle medverkat om endast omständigheterna så medgifvit. Och det omdömet gifva henne alla rätt i. En sådan sommarfest, en sådan den triumferande solens och okonstlade glädjens högtid, borde genast kunna bli populär i alla delar af vårt land.

I alla händelser har nu i Dalarne och Värmland en vacker början gjorts till förverkligandet af den tanke, som går ut på ett ideellt fördjupande och förskönande af vårt folks gamla midsommarsfirande. Massor af deltagare hade infunnit sig till båda mötena. I Leksand hade t. o. m. en del turistande utländingar samlats. Midsommarsnatten gick dansen under ösrågn på Leksands brygga, men stämningen var okufligt glad. I Filipstad hade man delvis rätt kallt och mulet, men det visade sig att det fans öfvernog af inre värme.

I Leksand leddes mötet af art. G. Ankarcrona (1 på vår ill.). Bland öfriga medverkande eller deltagare märkas landshöfding Holmquist, kompositören Hugo Alfvén (2), prof. N. Söderblom, riksdagsman dr. E. L. Petersson (3), kyrkoherde O. Öström (4), dir. Th. Holmberg på Tärna (5) och hans hustru förf. Cecilia Bååth-Holmberg (6) samt arkitekten L. I. Wahlman (7), konstn. G. Th. Wallén (8).

Vid värmländska ungdomsmötet, som öppnades af landshöfdingskan Dyrssen och leddes af hr Harald Wadman från Molkom, uppträdde bl. a. "Storgårdens" förf. K. E. Forsslund med ett föredrag och Värmlandsskalden Oscar Stjerne med en dikt till sommaren.

Må årets föredöme få god efterföljd.

UNGDOMSMÖTE I FILIPSTAD: På väg till John Ericson-monumentet.

Klubb: Bengt Sjöfversparre

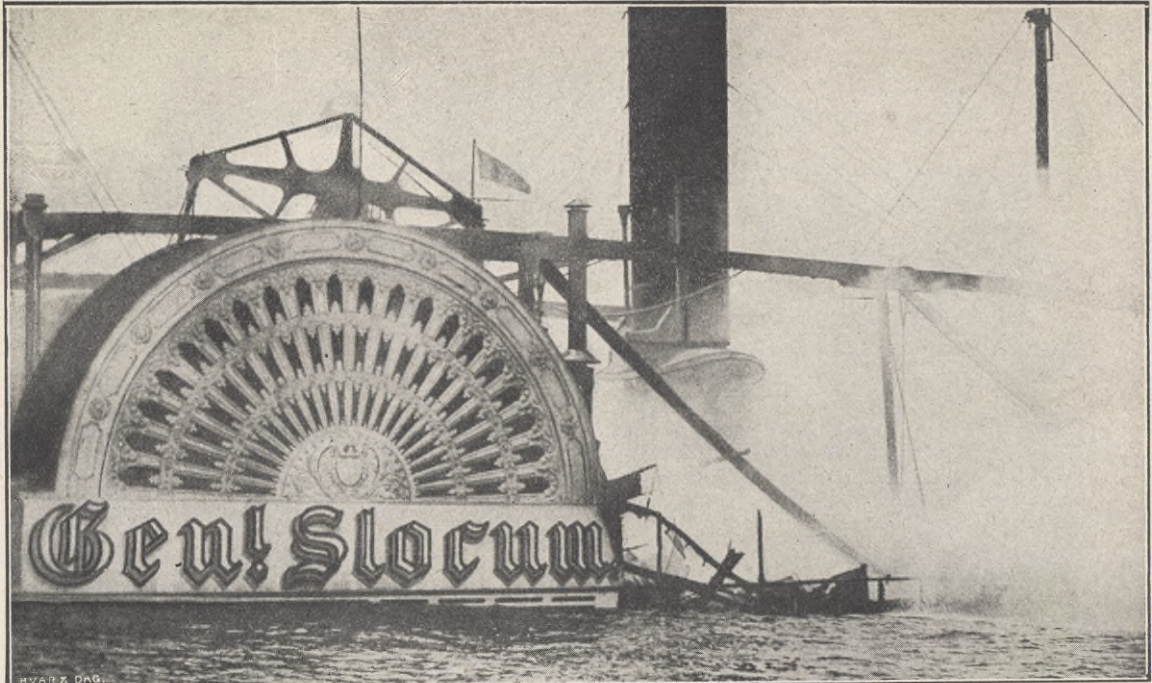

1. JAPANSKA SOLDATER BÄRA VATTEN TILL SINA I STRIDEN KÄMPANDE BRÖDER. 2. JAPANESISKT KAVALLERI ÖFVERBRINGAR UNDERRÄTTELSE OM STRIDENS GÅNG. 3. RÖDA KORSET I VERKSAMHET UNDER STRIDEN. 4. GENERAL KUROKI FÖLJANDE STRIDEN FRÅN HÖJDEN VID WIJU. 5. JAPANESER BORTFÖRANDE EN SIN DÖDADE ÖFVERSTE ATT BEGRAFNAS Å BERGSTOPPEN. DEN NEDSKJUTNA STADEN SYNES I BAKGRUNDEN. 6. JAPANESISKA TRUPPER GÅ ÖFVER FLODEN.

EFTER SENASTE FOTOGRAFIER.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöbergare Sölm.—Oby.

Efter fotografi.

Kliché: Kem. A.-H. Bengt Sjöfversparre, Stilm—Gbg.

1. ÅNGAREN GENERAL SLOCUM'S BRAND: Det brinnande fartyget.

1—3.

Olyckshändelser tyckas i Amerika liksom allt annat vara af större proportioner än annorstädes. Det är inte så länge sedan teaterbranden i Chicago, och nu omigen sådan olycka som Slocums

brand! Det hemskaste är, att vid båda dessa tillfällen de många hundra omkomne varit offer för bristande kontroll öfver att föreskrifna säkerhetsåtgärder verkligen iakttagits.

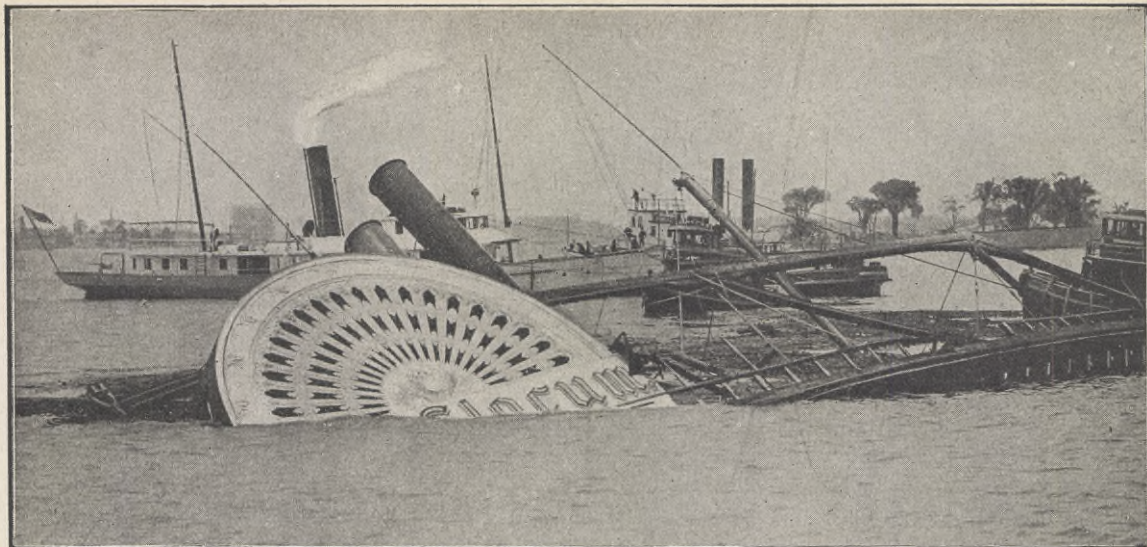

Efter fotografi.

Kliché: Kem. A.-H. Bengt Sjöfversparre Stilm—Gbg.

2. ÅNGAREN GENERAL SLOCUM'S BRAND: Syn vid stranden.

Efter fotograf.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthlm—Öbg.

3. ÅNGAREN GENERAL SLOCUM'S BRAND: Efter branden.

4. Telegram ha nått om ytterligare en farsansfull sjöolycka i och med danske emigrantångaren "Norges" förlisning med omkring 700 människor, däribland många svenskar, norrmän och danskar. Fartyget stötte på en klippa i Atlanten och gick nästan ögonblickligen till botten med större delen af sina 800 personer ombord.

5. Hvita Stjärn-liniens "Celtic" är icke längre världens största båt. Samma bolag har i dagarna satt in sin "Baltic" på Amerika-traden, och den nya jätteångaren är nu med sina 726 fots längd the biggest — tillsvidare.

6—8. Den årliga stora Kieler-regattan har denna gång fått en särskild ståtlig prägel genom engelske konungens öfvervarande af densamma och mötet mellan honom och kejsar Wilhelm. Båda monarkerna betonade visligen, att det var som

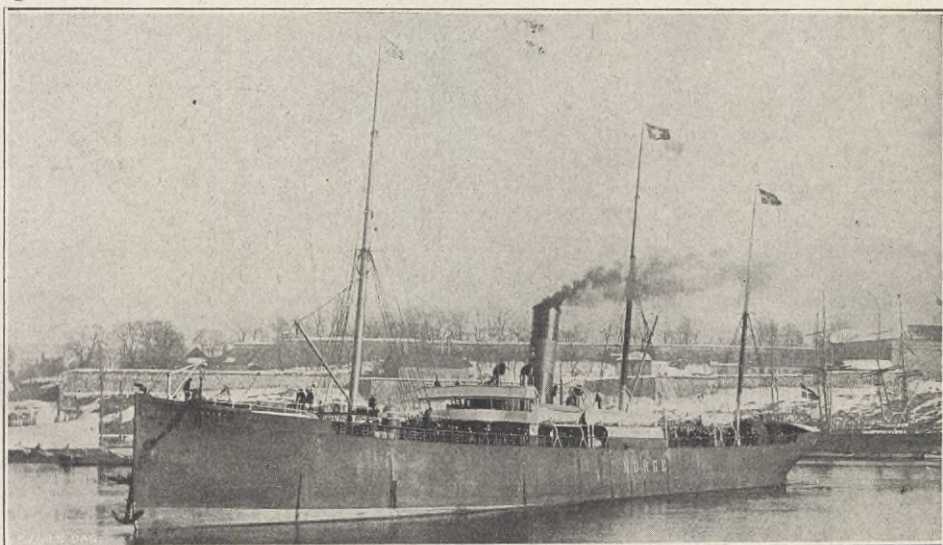
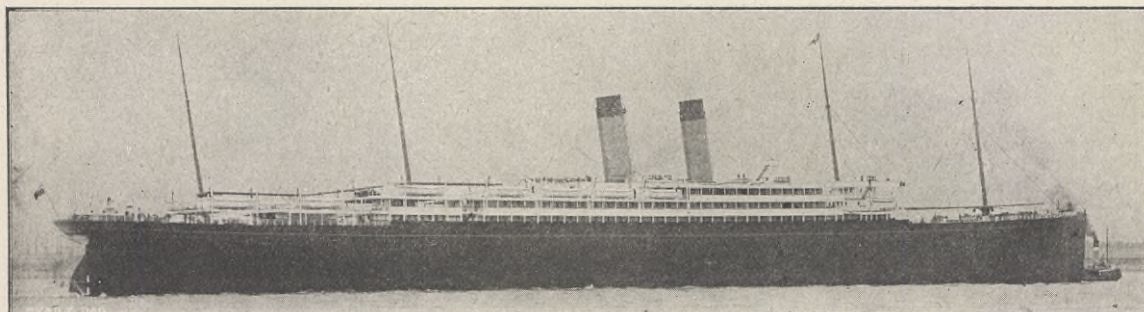

Foto. Wilse, Kristiania.

Kliché: Bengt Silfversparre.

4. DEN FÖROYLCKADE DANSE EMIGRANTÅNGAREN NORGE.

Efter fotograf.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthlm—Öbg

5. VÄRLDENS STÖRSTE ÅNGARE. Baltic, Hvita Stjern-liniens nye ångare.

Efter fotografi.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Sölm—Öbg.

6. FRÅN KIELERREGATTAN: Konungen af England emottages af hedersgardet anfördt af prins Oscar (X).

sportsmän de möttes, men en viss politisk betydelse torde icke kunna fränkännas sammanträffandet.

Göteborgsjakten Garm, tillhörig herr Olof Mark, hemförde täflingens finaste pris, kejsarens vandringspokal.

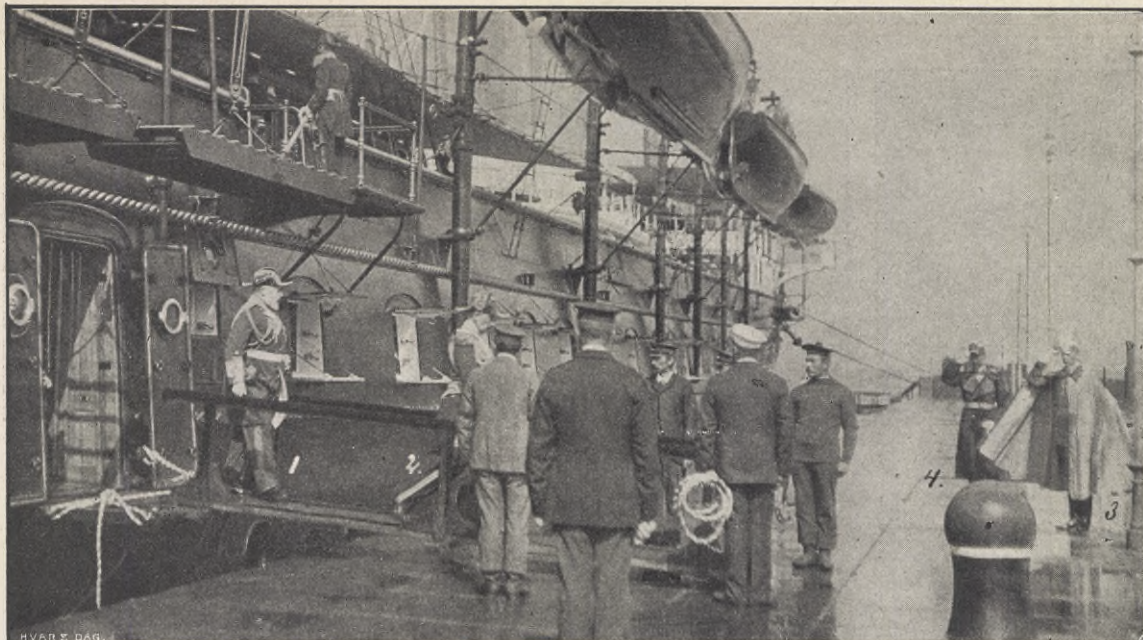

Efter fotografi.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Sölm—Öbg.

7. FRÅN KIELERREGATTAN: Garm, den segerrika Göteborgsjakten, som eröfrade kejsarens vandringspris.

Efter fotografi.

Kliché: Kem. A.-E. Bengt Sjöfversparre Stilm—Og.

8. FRÅN KIELER-REGATTAN. Konung Edward (1) följer Kejsar Wilhelm (2) i land, där Kronprinsen (3) och Prins Heinrich (4) vänta.

9—10.

I H. 8 D. n:r 39 återgafs det vid Waterloo nyss uppsatta minnesmonumentet af Gerôme. Vi meddela i dag ytterligare ett par

bilder som apropos till invigningen. Talaren är Henri Houssaye, den ryktbare historikern. Den gamla 103-åringen, som ännu har slaget i lifligt minne, är en madame Dupuis.

Efter fotografi.

HVAR 8 DAG

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfversparre Stilm—Og.

FRÅN WATERLOO-MONUMENTETS INVIGNING.

9. Henri Houssaye talar. 10. En 100-åring som bevittnat slaget.

A. LINDSTEDT.

50 år fyllde den 27 juni förest. för tekn. högsk. i Sthlm, prof. Anders Lindstedt. H. 8 D. har förut i sin årg. för 02, n:o 37, gifvit en utförlig biografi af den på astronomiens, matematikens, försäkrings- tekniken m. fl. områden framstående mannen.

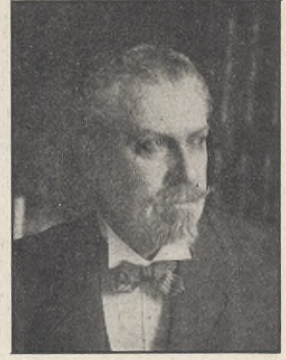
C. J. B. SERGEL.

Till chef för krigshögskolan har utnämnts öfverstelöjtnanten vid Generalstaben C. J. B. Sergel. Född 61 tjänstgjorde S. först vid Södermanlands reg. Löjtn. i Gen.-stab. 91, major vid Gen.-stab. och öfverste 03. Lärare vid krigshögskolans krigshistoriska afdelning. Den populäre ledaren af fjolårets riksskyttetält.

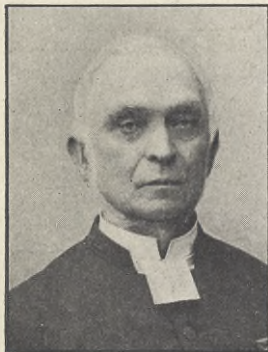
K. W. KEY-ÅBERG.

Till förste aktuarie och föreståndare för järnvägsstyrelsens statistiska kontor har utnämnts aktuarie i kommerskollegium fil. dr K. W. Key-Åberg, känd som framstående statistiker och utgivare af "Svenska aktiebolag och enskilda banker" samt "Sveriges Industri-kalender".

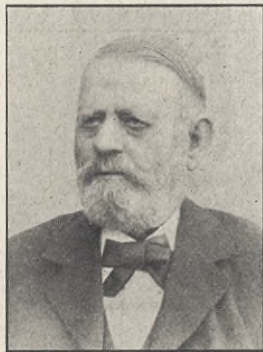
J. A. BJÖRKLUND.

60 år fyllde den 28 juni redaktören och ansvarige utgivaren af Nya Dagligt Allehanda i Stockholm J. A. Björklund. Hellsidesporträtt jämte biografi återfinnes i H. 8 D:s IV årgång n:r 7.

P. BRANDELL.

Den 22 juni fyllde kyrkoherden i Nordingrå församling, Petrus Brandell 85 år. Student 42, prästvigd 46, kyrkoherde i Nordingrå 70. B. är den näst äldste af Hernösands stifts präster.

J. M. OHLSSON.

Fabrikören J. M. Ohlsson i Landskrona fyller den 10 juli 75 år. O., som förut varit sjökaptan lämnade 83 sjön och ägnade sig åt affärsverksamhet. Mycket anlitad kommunalman i sjömanshus, handels- och sjöfartsnämnd, taxeringsnämnd samt kyrkoråd. Hög frimurare.

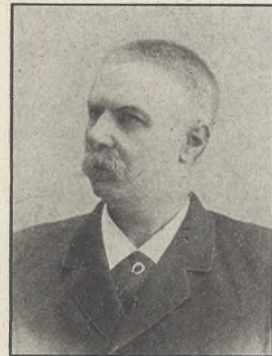
C. A. T. CALLERHOLM.

Stationsinspektoren C. A. T. Callerholm i Boxholm fyllde den 15 juni 65 år. C. utexaminerades från Malmö tekniska skola 63, landtmästerlev 63-65, antagen vid statens järnvägar 66, stationsinspektör 81.

A. H. M. AFZELIUS.

Kaptenen vid kungl. Värmlands regemente, chefen för Nordmarks kompani, Axel Hugo Mauritz Afzelius fyllde den 28 juni 50 år. Officer 74, kapten och chef 97.

O. SJÖBERG.

Stationsinspektoren Oscar Sjöberg i Tranås fyllde den 5 juli 60 år. Anställd vid statens järnvägar 63, utnämndes S. till stationsinspektör i Mantorp 73 och i Tranås 75.

A. ANKARCRONA.

Grosshandlaren Axel Ankarcrona i Göteborg fyllde den 25 juni 50 år.

A. H. ZETHRIN.

50 år fyllde den 18 juni bankdirektören Anton Hugo Zethrin i Luleå. Z. har förut varit verkst. dir. i Norrbottens enskilda bank samt efter denna banks sammanslagning med Hernösands enskilda bank verkställande direktör vid dess kontor i Luleå.

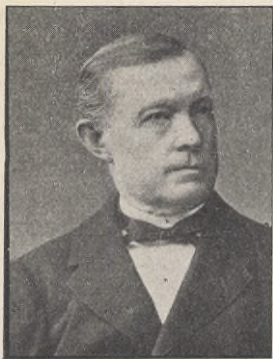
H. ENGSTRÖM.

50 år fyllde den 21 juni direktören för Aktiebolaget Klosters Fabrik i Jönköping, Herman Engström. Ledamot af stadsfullmäktige, drätselkammaren m. fl. kommunala uppdrag.

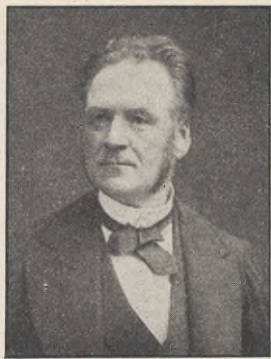

PORTRÄTTGALLERI

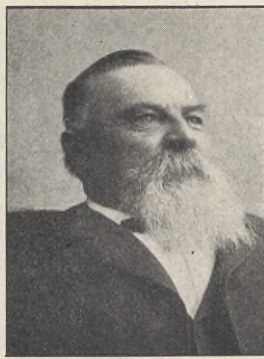
J. R. LEJDSTRÖM. †

I en ålder af 83 år afl. f. d. possessionaten Johan Robert Lejdström d. 16 juni i Västerås, där han sedan ett 30-tal år varit bosatt. Efter studentexamen ägnade L. sig först åt prästerliga kallet, men blef sedermera landbrukare o. ägde på sin tid Rallsta i Bergs s:n samt arend. Utñäs. Han var då under fl. år kommunaln. ordf.

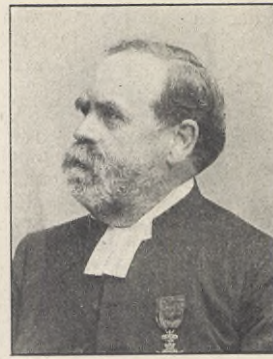
J. OLSSON. †

Föregångsmannen för den stora bohusslänska stenindustrin ingenjör Johannes Olsson har aflidit vid Hunnebostrand i Bohuslän i en ålder af 80 år. Han var under många år föreståndare för de stora stenhuggerierna vid Hunnebostrand.

H. W. WIDMARK. †

Chefen för Helsingborgs mek. verkstads A.-B. ingenjör Harald Wilhelm Widmark aflid d. 23 juni, född 39. W. var medlem i en hel del styrelser i Helsingborg, dessutom intresserad i kommunala frågor, stadsfullm. sedan 86, v. ordf. i fattigv. styr. m. m. Han inneh. pat. på flera värdefulla uppfinningar.

J. NORDENSON. †

Kontraktspresten, kyrkoherden Johan Nordenson från Karlskoga i Örebro län omkom genom drunkning i Glommen den 15 maj. N., som 68 blef student i Uppsala, var förordnad till preses vid nästa prästmöte. Utñämndes 1900 till kyrkoherde i Karlskoga.

A. CERVIN. †

I Sunne aflid d. 27 juni kronofogden i Fryksdals fögderi August Cervin i en ålder af 59 år. C. har beklädt flere kommunala och andra förtroendeposter. Är 99 valdes han som Fryksdalens representant i andra kammaren, där han kvarstod under 3 år.

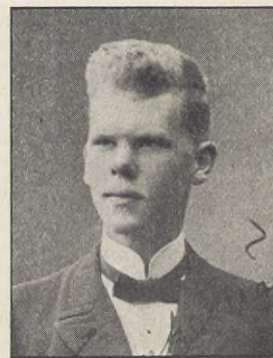
K. O. HANSSON. †

Landstingsmannen och nämndemannen Karl Oskar Hansson å Karlsbo, Munka Ljungby, aflid den 9 juni vid 50 års ålder. Utmärkt af ett lifligt intresse för det offentliga lifvet, utöfvade han en omfattande kommunal verksamhet.

K. A. SANDBERG. †

Den 27 juni aflid redaktören Karl Anton Sandberg vid 37 års ålder. S. redigerade tidigare en del tidningar för nykterhetsrörelsen, af hvilken han var synnerligen intresserad, liksom af egnahemsfrågan. Han var under en följd af år anställd vid H. 8 D:s exp.-kontor (däraf en kortare tid under första året vid red.)

E. W. SNÄLL. †

Ingenjör Erik V. Snäll aflid d. 7 juni i St. Louis, 24 år gammal. S. hade gjort sig bemärkt som författare och konstruktör af lokomotivbyggnadsfacket. Kgl. kommerskoll. stipendiat för studier inom sitt fack, var han f. n. sysselsatt med en ny uppfinning.

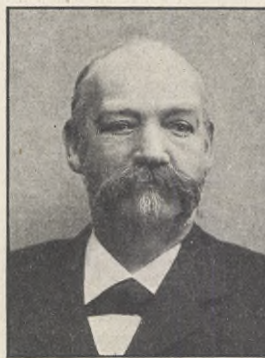
C. O. REUTERMAN. †

F. d. provinsialläkaren, med. lic. o. kir. mag. Carl Olof Reuterma, aflid d. 26 juni, 86 år gammal. Stud. i Uppsala 37, stadsläkare i Umeå 55-59, andre bataljonsläkare vid Nerikes reg., provinsialläk. i Torps distrikt 59, i Hofva distrikt 62 och i Karlskoga distrikt 64, från hvilken befattnings afsked beviljades honom 85.

C. A. BRAUN. †

Den 16 aflid i närheten af Stockholm f. d. kamrerären i generaltullstyrelsen, v. häradshövding Carl Adolf Braun, 78 år gammal. B., hufvudman för adliga ätten Braun, har i egenskap af advokat, såsom förmyndare och innehafvare af många privata förtroendeuppdrag varit mycket anlitad.

J. R. ANDERSSON. †

Den 28 juni aflid godsägaren Johan Robert Andersson å Orholm vid Vartofta i en ålder af 60 år. A. som var en ovanligt dugande jordbrukare, togs äfven i anspråk af allmänna värf. Sålunda var han led. i länets brandstodsdirection, hushålln.-sällsk. förv.-utskott och dir. vid länslasarettet i Falköping.

Vi ha från flera håll erfarit, att våra båda serier porträtt af svenska frivilliga i danska kriget 1848—50 väckt uppseende och med lifligt intresse mottagits både af den äldre generationen med personliga minnen från den tiden och af den yngre, hvilka genom familjtraditioner och hörsågen lärt känna åtminstone namnen på de mera framskjutna af dessa "gossar blå under dannebrogen".

I Birger Schöldströms nyligen utkomna arbete om dessa uppräknas de, efter officiella källor, fullständigt, och ej mindre än 65 porträtt af dem meddelas i detta arbete; sedan har "H. 8 D." kommit med 18. Summa 83 således af den käckas skaran — vacker numerär således efter så många år.

Men nu marscherar i våra spalter upp numro 84: — *den allra förste* af de svenskar, som anno 48 ställde sig i de danska leden, och i dansk officersuniform från den tiden, till! I Schöldströms arbete finnes en *Johan Bernhard Bergman*, om hvilken S. dock blott kunnat uppleta, att han varit från Västergötland, att han i slutet af 1849 stätt som sekondlöjtnant vid 3:dje danska liniebataljonen samt att den bekante danske statsmannen Orla Lehmann i en uppsats nämnt honom som en å såväl tapperhetens som den enskilda karaktärens vägnar särdeles framstående personlighet.

Se här emellertid fullständiga data om honom.

Född 2 juli 1823 å Lagerholms bruk, i Västergötland samt son af bruksägaren C. G. Bergman och dennes maka Gustava Magdalena Thun, genomgick Johan Bernhard Bergman Skara elementarläroverk och blef vid 17 års ålder volontär och vid 19 furir vid Västgötadals regementet. Åren 1843—44 genomgick han en kurs vid Degebergs landbruksinstitut, under den berömda Edvard Nonnens ledning, samt köpte 1845 egendomen Ingemarstorp i Östergötland. Han ville dock ytterligare sätta sig in i landbrukets rationella skötsel och begaf sig 1846 till Danmark, redan då ett landthushållningens mönsterland. Han

De "svenskar under Dannebrogen", som vi visa på nedanstående bild, deltog tappert i 1864 års dansk-tyska krig, "nordens stora sorgedrama", som det kallats, och firade här om dagen 40-årsdagen af den blodiga striden vid Als den 29 juni 1864 med en middag å Hasebacken. Ett betydligt större antal af i kriget deltagande svenskar än de tretton bordsgästerna finnas ännu kvar i lifvet, och där af lefva många i Stockholm. Af en eller annan anledning hade de emellertid icke kommit med på festen, vid hvilken generalmajoren frhn. Z. Rudbeck var den, som höll högtidstalet.

I samband med gruppbilden återgifva vi en bild af förre järnvägsinspektoren och bankdirektören R. Wällgren i Stockholm, hvilken äfven deltog i kriget och blef svårt sårad på Als. Hr W. är den ende kvarlevande af de i dansk-tyska kriget deltagande svenskarne, som innehåra Dannebrogsmännens hederstecken (silfverkorset). Från 1848 års krig lär likaledes blott en svensk Dannebrogsmän finnas kvar.

J. B. BERGMAN.

trupp af 60 man, hvilken afsändes till Bornholm, dels för att inöfva därvarande milis, dels förstärka garnisonen å fästningen Christiansö. I augusti 1849 placerades han vid 3:dje linie- och i oktober vid 10:de lätta bataljonen, där han 21 februari 1850 blef premierlöjtnant. Sedan efter Fredericiaslaget de flesta svenska frivillige aftackats, hade nämligen Bergman kvarstannat i danska armén. Han gjorde nu hela fälttåget till slut och blef därefter fortfarande i dansk krigstjänst samt var när kriget ånyo bröt ut 1864 kompanikommendör vid 3:dje linie-regementet och förde befäl vid Dannevirke. Efter detta senare krigs slut tog han, som kapten, afsked ur dansk krigstjänst samt återvände till fäderneslandet, där han alltsedan varit godsägare i Småland, ända tills nyligen då åldern nödgat veteranen att slå sig i ro, numera bosatt i Karlshamn.

Änkling två gånger — efter Gustava Zethelius och Charlotte Witthoff — är kapten Bergman i sitt 3:dje äktenskap förenad med Julia Esolinda Kinmansson.

Kapten Bergman är — sedan professor Ångström och gymnastikdirektör Edholm, hvilka anno 48, då frivillige uppsalastudenter kämpade i den ofvan nämnda fribataljonen, numera aflidit — den siste *svenske* "Herregårdsskytten".

FRÅN 8 DAGS FOTOGRAF I STELLEN.

DELTAGARE I 40-ÅRS MINNESDAGEN AF STRIDEN VID ALS.

Klubb: Bengt Sjöföresparre.

Från vänster räknadt: sittande: Major J. Hæggström. Generaldirektör E. Edholm. F. d. fördelningsläkaren C. A. Haak. Generalmajor, frhn. Z. Rudbeck. Öfverste Max Kilman. Öfverste I. Key. Stående: Kapten G. A. Ekholm. Kapten G. F. Grevillius. Öfverste-löjtn. B. af Klinteberg. Kapt. B. Baumgardt. Kapt. Hj. Åkerhielm. Kapt. O. W. E. Lillienberg. F. d. fördeln.-läkaren E. Westerlund. Det infälda porträttet är af Bankdirektör R. Wällgren.